

MALLORCA DE L'APOSTA AUSTRIACISTA A LA FÍ DEL REGNE

El setembre de 1706, quan l'arxiduc Carles ja havia estat proclamat sobirà a Catalunya, València i Aragó i havia aconseguit entrar a Madrid, una expedició naval anglo-holandesa sortida d'Alacant, amb la intenció de donar suport als austriacistes de les illes, va obtenir sense cap acció violenta, la capitulació d'Eivissa i de Mallorca. A Menorca, succeí a l'inrevés. La flota se va retirar de Mallorca a principis d'octubre i deixà als austriacistes menorquins en l'alternativa d'aixecar-se sols o esperar a la primavera de l'any següent el retorn de l'armada. Els menorquins optaren per l'aixecament però no aconseguiren el triomf. La resistència de la guarnició del castell de Sant Felip del port de Maó i l'arribada d'una expedició francesa a principis de 1707, varen ser decisives per a que Menorca quedàs sota sobirania borbònica el 1707. L'arxipèlag balear a partir de 1707 quedà fraccionat. Dues de les illes, Eivissa i Mallorca, havien proclamat sobirà a la tardor de 1706 a Carles III, mentre que Menorca es mantingué per la força militar sota comandament borbònic. Una conspiració posterior a favor del candidat austriacista fracassà i fou reprimida amb gran duresa.

Mentre tant a la península, a la primavera del 1707, a partir de la batalla d'Almansa, la sort de les armes s'inclinà decididament a favor del bàndol borbònic. Els regnes de València i Aragó foren conquerits pels exèrcits de Felip V. Immediatament els primers Decrets de Nova Planta aboliren els furs dels regnes de València i Aragó el juny del 1707. Catalunya començà a ser ocupada per Lleida. A l'arxiduc només li restava el control d'una part de Catalunya i de les illes de Mallorca i Eivissa. El setembre de 1708, les forces aliades aconseguiren batre la resistència borbònica a Menorca. La major part dels seus efectius militars eren anglesos, els quals des d'un principi foren reticents a lliurar el control del port de Maó a Carles d'Àustria. Stanhope, el conqueridor de Menorca, va comunicar a l'arxiduc Carles que la defensa de la seva candidatura al tron d'Espanya bé mereixia una recompensa: la cessió de Menorca a Anglaterra. L'arxiduc es negà a la cessió. Entre 1708 i 1712 hi hagué quatre anys d'incertesa on es mantingué una dualitat governativa a Menorca. L'arxiduc Carles nomenava un governador de l'illa amb seu a Ciutadella, mentre la reina Anna d'Anglaterra nomenava el governador del castell de Sant Felip al port de Maó. Mentrestant els anglesos jugaren les cartes que tenien en l'àmbit de la negociació diplomàtica internacional. Negociaren amb la França de Lluís XIV el reconeixement de Felip V com a rei d'Espanya, a canvi de concessions entre les quals s'inclouia la cessió de la sobirania de Menorca. I d'aquesta manera, el novembre de 1712 Gran Bretanya s'ensenyorí de l'illa, fet que després fou ratificat pel tractat d'Utrecht el juliol de 1713. Mentre això succeïa a Mallorca, proborbònics conspiraven per enderrocar les autoritats austriacistes. A Eivissa, el jurat en cap parlava obertament de reconèixer a Felip V. Al tractat d'Utrecht no es féu més que confirmar una situació de fet. Començà entre 1708 i 1712, la primera de les tres dominacions britàniques de Menorca, mentre Mallorca i Eivissa seguien reconeixent com a sobirà a Carles d'Àustria que des del 1711 s'havia convertit en emperador.

Mallorca i Eivissa romangueren alienes al domini borbònic fins a l'estiu de 1715 – malgrat que no mancaren dins elles conspiracions destinades a restablir l'obediència a Felip V -, quan foren conquistades per una expedició militar comandada pel cavaller D'Aspheld i passaren a formar part dels territoris de la monarquia espanyola de Felip V. Les dues illes no presentaren resistència i signaren unes respectives capitulacions que evitaren ocupacions sagnants. Menorca que havia estat el primer territori de la Corona d'Aragó en veure suspesos els seus privilegis, els va veure restablerts, mentre que

Mallorca i Eivissa els varen perdre de forma irreversible el 1715. El rei signà el 28 de novembre de 1715 el Decret de Nova Planta que abolí els furs del regne de Mallorca.